

V. SEMNAL

CONFERINȚA DE LA AMMAN PRIVIND DREPTURILE FEMEILOR ȘI FETELOR

Cea de a XI-a Conferință internațională a Comitetului Internațional de Coordonare a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului a avut ca temă „Drepturile femeilor și fetelor, egalitatea de gen: rolul Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului”. Evenimentul a fost organizat de Centrul Național Iordanian pentru Drepturile Omului (CNIDO), în cooperare cu Biroul Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului (OHCHR) și cu Comitetul Internațional de Coordonare a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (ICC).

În cadrul conferinței au participat alături de reprezentanți ai instituțiilor naționale din întreaga lume și Adjunctul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului, Președintele Consiliului Drepturilor Omului precum și vorbitori de seamă printre care reprezentantul

Comitetului pentru Eliminarea Discriminării împotriva Femeilor (CEDAW), Președintele Grupului de Lucru al ONU pe probleme de discriminare împotriva femeilor atât în legislație cât și în practică. De asemenea au fost invitați reprezentanți ai Agenției Fondului Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA), și ai entității ONU pentru Egalitatea de Gen și Emanciparea Femeilor (UN Women). Totodată, organizațiile neguvernamentale din întreaga lume au adus o contribuție valoroasă la Conferință.

La finalul reuniunii internaționale a fost adoptată Declarația de la Amman cu privire la drepturile femeilor și fetelor, precum și Programul de acțiune, documente prezentate în continuare.

DECLARAȚIA DE LA AMMAN

Participanții au afirmat că drepturile femeilor și fetelor sunt drepturi ale omului garantate de către toate tratatele internaționale. Aceste drepturi includ drepturile politice, civile, economice, sociale și culturale. În ciuda tuturor acestor angajamente, drepturile a miliarde de femei și fete sunt încălcate și nerecunoscute.

Participanții au subliniat indivizibilitatea și interdependența drepturilor omului și au recunoscut interconexiunile dintre o serie de încălcări ale drepturilor femeilor, precum și situația specifică a fetelor, nevoile și drepturile acestora. Sărăcia și inegalitatea sunt factori semnificativi care agravează vulnerabilitatea la discriminare, foamete și violență împotriva femeilor. Structurile patriarhale, sistemele și deciziile macro-economice devalorizează viețile și contribuțiile femeilor în societate, care suferă în mod disproporționat și din cauza militarizării, a războaielor, a violenței, a șomajului și a condițiilor precare de muncă. Acest tip de măsuri și decizii au un impact negativ asupra timpului, sănătății și siguranței femeilor și

fetelor, iar femeile și fetele sunt cele care poartă povara măsurilor de austeritate de tipul reducerilor de buget pentru serviciile publice cum ar fi: sănătatea, educația și securitatea socială. Impactul crizelor financiare globale și naționale este resimțit cel mai puternic de către cei săraci, iar majoritatea acestora sunt femeile și fetele.

Potrivit obligațiilor lor de a proteja drepturile femeilor și fetelor, conform Principiilor Directoare ONU în Domeniul Afacerilor și Drepturilor Omului, statele și organismele multilaterale au obligația să tragă la răspundere corporațiile care violează drepturile omului.

Participanții au recunoscut că mult prea multe femei suferă încă de forme multiple și intersectate de discriminare și că anumite femei sunt în mod special vulnerabile, ca de exemplu: femeile aparținând unor grupuri minoritare, femeile indigene, femeile migrante, femeile care trăiesc în mediul rural sau în comunități îndepărtate și izolate, femeile care trăiesc în

condiții de sărăcie extremă, femeile instituționalizate sau aflate în detenție, femeile cu dizabilități, femeile vârstnice, văduve, femeile aflate în zone de conflict armat sau în care au avut loc conflicte armate, femeile care sunt discriminate în alte feluri, inclusiv pe baza faptului că au virusul HIV/SIDA, violența domestică și în familie, femeile exploatate sexual, femei bisexuale și/sau transsexuale, femeile care se droghează sau sunt dependente de droguri și femeile victime ale traficului de ființe umane.

Drepturile femeilor și fetelor sunt foarte bine exprimate într-o gamă largă de tratate internaționale, de declarații și angajamente politice la nivel internațional, regional și național. Instituțiile Naționale pentru Drepturile Omului au subliniat faptul că este esențial ca guvernele să își implementeze pe deplin și fără întârziere angajamentele și obligațiile pe care au fost de acord să și le asume.

Instituțiile Naționale pentru Drepturile Omului (INDO) reunite au convenit împreună asupra următoarelor principii generale și linii de acțiune:

1. Prioritizarea și integrarea drepturilor femeilor și fetelor și a egalității de gen, în toate planificările strategice, procesele, politicile, programele și activitățile lor, cu scopul de a stabili intervenții durabile și de a realiza egalitatea de gen. Aceasta ar include, de asemenea, dezvoltarea și punerea în aplicare a unor cursuri de formare pentru membrii INDO și pentru personalul acestora, pe probleme de egalitate de gen, precum și revizuirea structurii interne a acestor instituții în vederea realizării egalității de gen la toate nivelurile și sub toate aspectele muncii lor, astfel încât să se asigure că nu există hărțuire sexuală la locul de muncă, violență sau fenomenul de intimidare. Atunci când este necesar INDO trebuie să ceară ajutorul agențiilor ONU specializate, al ICC, al Comitetelor Coordonatoare și al altor instituții pentru a obține sprijin în aceste eforturi.

2. Consolidarea coordonării dintre departamentele pentru femei și copii din cadrul INDO, acolo unde acestea există, precum și cooperarea cu instituțiile specializate pe aceste probleme la nivel național și implicarea alături de organizații și de părțile interesate la nivel

național, regional și internațional, inclusiv alături de sindicate, agenții ONU, actori non-statali, organizații ale societății civile, organizații regionale și interguvernamentale, în vederea promovării și protejării drepturilor femeilor și fetelor și a egalității de gen.

3. Monitorizarea îndeplinirii obligațiilor statelor în privința drepturilor omului, iar acolo unde mandatul INDO permite, monitorizarea respectării standardelor de drepturile omului de către actorii non-statali, inclusiv standardele referitoare la drepturile femeilor și ale fetelor și la egalitatea de gen. INDO ar trebui să sprijine eforturile de a asigura dreptul femeilor la egalitate de jure și de facto, sau **egalitate de fond** cu bărbații, recunoscând că acest lucru poate necesita măsuri speciale și tratament diferențiat. Aceste eforturi pot include integrarea drepturilor femeilor și fetelor și egalitatea de gen în planurile naționale de acțiune pentru drepturile omului și în conținutul altor legi sau politici relevante. Platforma de acțiune de la Beijing cu cele douăsprezece domenii critice de interes ale sale ar trebui să servească drept cadru orientativ pentru evaluarea acțiunii statului în ceea ce privește garantarea drepturilor femeilor și fetelor.

4. Să răspundă la sondaje și să le inițieze, să întreprindă anchete și să investigheze veridicitatea oricăror acuzații cu privire la încălcarea drepturilor femeilor și fetelor, inclusiv cu privire la orice forme de discriminare împotriva acestora, cum ar fi violența pe bază de sex, încălcări ale drepturilor economice, sociale și culturale, încălcarea dreptului la planificarea vieții sexuale și a dreptului la reproducere, discriminarea în viața publică și politică și să identifice problemele sistemice care pot perpetua astfel de încălcări. Aceste investigații și rapoarte ar trebui să aibă ca rezultat recomandări către statul respectiv pentru ca acesta să-și îndeplinească obligațiile în privința asigurării drepturilor femeilor și fetelor și să combată impunitatea.

5. Facilitarea accesului femeilor și fetelor la justiție, inclusiv la remedii judiciare și non-judiciare, potrivit mandatului fiecărei instituții naționale în parte.

6. Acolo unde INDO au puteri cvasi-juridice, li se recomandă exercitarea deplină a acestora

pentru a oferi ajutor femeilor și fetelor victime și pentru a exercita presiuni în vederea luării unor măsuri administrative sau a punerii sub urmărire penală a celor care au încălcat aceste drepturi.

7. Să promoveze în cadrul legislațiilor și politicilor naționale exercitarea drepturilor femeilor și fetelor așa cum este reflectată în CEDAW, în Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, în Pactul Internațional cu privire la drepturile Economice, Sociale și Culturale, în Convenția privind Drepturile Copilului, Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități precum și în alte norme și standarde care fac referire la drepturile omului.

8. Să încurajeze retragerea oricăror rezerve din partea țărilor lor cu privire la conținutul acestor tratate în vederea consolidării implementării tuturor tratatelor privind drepturile omului.

9. Să monitorizeze și să încurajeze implementarea recomandărilor acestor tratate și a procedurilor speciale, a rezoluțiilor adoptate de organismele interguvernamentale ale ONU, precum Adunarea Generală, Consiliul Drepturilor Omului, Comisia privind Statutul Femeilor (CSW) și Comisia pentru Populație și Dezvoltare; să monitorizeze recomandările acceptate de statele membre în contextul Revizuirii Universale – Universal Periodic Review (UPR);

10. Să lucreze îndeaproape cu femei activiste, apărătoare ale drepturilor omului, și să acorde o atenție specială încălcării drepturilor omului cu componentă de gen, atunci când apărătoarele drepturilor omului au de suferit pentru că sunt femei sau ca urmare a cauzelor legate de drepturile femeilor pe care au ales să le apere și să promoveze și să faciliteze accesul la remediile necesare în cazuri de încălcări ale acestor drepturi;

11. Să încheie parteneriate strategice cu agențiile ONU precum Femeile ONU, PNUD, UNICEF, UNFPA și OHCHR în vederea

consolidării cooperării și a capacităților INDO de a promova și proteja mai eficient drepturile femeilor și fetelor.

12. Să întreprindă activități de educare, promovare și conștientizare cu privire la drepturile femeilor și fetelor, la egalitatea de gen și la standardele internaționale relevante. O atenție deosebită trebuie acordată eliminării prejudecăților și a practicilor cutumiare sau de altă natură care se bazează pe ideea inferiorității sau a superiorității oricăruia dintre sexe sau pe roluri clișeu ale bărbaților și femeilor în societate și în viața de zi cu zi. INDO vor lucra pentru eliminarea stigmatului aplicat femeilor și fetelor care își fac vocea auzită și semnalează încălcarea drepturilor lor.

13. Să elaboreze ghiduri, acolo unde acestea pot fi aplicabile, referitoare la drepturile femeilor și fetelor și să monitorizeze respectarea acestora de către statele respective.

14. Să monitorizeze și să lucreze la nivel individual și cu diverse entități din sectorul privat și din sfera neguvernamentală pentru a se asigura că aceștia nu fac discriminări la adresa femeilor și fetelor;

15. Să monitorizeze mediul de afaceri de la nivel local până la nivel global și să raporteze cu privire la orice impact negativ al acestora asupra exercitării drepturilor femeilor și fetelor.

16. Să prioritizeze și să promoveze drepturile femeilor și fetelor și egalitatea de gen prin implicarea lor alături de toate mecanismele regionale și internaționale pentru drepturile omului, și prin implicarea lor în procese globale ca Agenda de Dezvoltare post-2015, ICPD Dincolo de 2014 – O Trecere în Revistă Globală¹, Platforma de acțiune de la Beijing și Programul de acțiune de la Viena.

17. Să exercite presiune asupra statelor pentru ca acestea să considere drepturile omului o prioritate, și implicit și drepturile femeilor și fetelor, prin toate angajamentele ce și le iau față de instituții internaționale financiare și comerciale precum și în cadrul negocierilor pentru acorduri internaționale în aceste domenii.

¹ ICPD: (International Conference on Population and Development) Conferința Internațională privind Populația și Dezvoltarea

PROGRAMUL DE ACȚIUNE DE LA AMMAN

Comitetul pregătitor al Conferinței a selectat temele de discuție care reprezintă probleme deosebit de relevante pentru munca INDO în toate regiunile. Participanții la Conferință au căzut de acord asupra următoarelor sfere de acțiune din cadrul acestor teme, cărora INDO va trebui să le acorde prioritate în deceniul următor precum și în continuare, după încheierea acestuia:

Participarea politică și publică a INDO și a femeilor

1. Să militeze pentru eliminarea oricărui legi discriminatorii care blochează capacitatea femeilor de a participa la viața publică și politică;

2. Să promoveze măsuri, inclusiv prin educație și adoptarea de legi și practici, prin care să se elimine tradițiile și barierele sociale și culturale precum și stereotipiile care descurajează sau împiedică femeile să-și exercite dreptul la vot sau alt drept de a participa în public la acțiuni dedicate păcii sau activităților politice;

3. Să acorde asistență sau sprijin femeilor care se confruntă cu bariere sociale și economice în calea participării la viața publică sau politică, precum analfabetismul, limba, sărăcia, ca și piedici în calea libertății de mișcare a femeilor, pentru ca astfel de bariere să poată fi depășite;

4. Să încurajeze adoptarea de măsuri speciale temporare prin care să se asigure reprezentarea în suficientă măsură a femeilor în toate funcțiile ocupate prin alegeri sau prin numire din cadrul componentelor executivă, legislativă și juridică a guvernului, și să conlucreze cu partidele politice în vederea adoptării de măsuri pozitive prin care să se sprijine în mai mare măsură candidaturile femeilor;

5. Să promoveze mecanisme prin care vocile fetelor să se facă auzite în acele chestiuni care le afectează bunăstarea;

INDO și drepturile economice, sociale și culturale ale femeilor

6. Să monitorizeze și să raporteze modul în care statele se conformează obligațiilor lor de a

respecta, proteja și realiza drepturile economice, sociale și culturale ale femeilor precum și de a garanta nediscriminarea în exercitarea acestor drepturi. O atenție specială se va acorda realizării drepturilor economice, sociale și culturale ale femeilor în contextul măsurilor de austeritate și al altor modalități de a reacționa în fața crizelor financiare;

7. Să sprijine eforturile de elaborare a unor analize prin care să se stabilească dacă statele folosesc la maxim resursele de care dispun în vederea realizării progresive a drepturilor economice, sociale și culturale ale femeilor, încurajându-i pe guvernanți să adopte o perspectivă orientată pe gen în cadrul proceselor de planificare, precum și să facă uz de instrumentele de drepturile omului și de instrumentele bugetare cu orientare pe gen. INDO vor aduce constatările lor la cunoștința parlamentelor, ca o contribuție la procesul de luare a deciziilor legate de buget, și vor promova utilizarea de către parlamente a instrumentelor bugetare orientate pe drepturile omului și pe gen;

8. Să monitorizeze și să evalueze legile, politicile și bugetele publice, inclusiv politicile macroeconomice și comerciale, precum și strategiile de reducere a sărăciei, strategiile legate de populație și alte strategii al căror scop este îndeplinirea Declarației și a Obiectivelor Mileniului, și să se implice alături de sectoarele relevante, în vederea promovării eliminării prevederilor discriminatorii sau care au un efect discriminator asupra femeilor, și să promoveze acțiuni de corecție, dacă și după cum este cazul;

9. Să înlesnească formarea avocaților, procurorilor, judecătorilor, parlamentarilor și a funcționarilor guvernului pe problematica drepturilor economice, sociale și culturale ale femeilor;

10. Să sprijine și să înlesnească accesul la reparații al femeilor care au suferit încălcări ale drepturilor lor economice, sociale și culturale și să militeze pentru posibilitatea examinării în instanță a drepturilor economice, sociale și culturale în țările unde este cazul;

11. Să inițieze acțiuni de conștientizare în rândul femeilor pentru a le școli în legătură cu

drepturile și mecanismele de care dispun pentru a-și revendica drepturile economice, sociale și culturale;

12. Să sprijine eforturile de monitorizare a programelor de asistență în domeniul dezvoltării pentru a se asigura că acestea nu discriminează sau nu dezavantajează femeile și că includ printre priorități realizarea egalității de gen precum și a drepturilor femeilor și fetelor;

13. Să monitorizeze sau să sprijine eforturile de monitorizare a drepturilor femeilor la condiții de muncă decente, inclusiv la remunerare egală și acces egal la educație, la formare și dezvoltare profesională, precum și eforturile de asigurare a sănătății, siguranței și bunăstării femeilor în toate locurile de muncă;

14. Să monitorizeze sau să sprijine eforturile de monitorizare a muncii neplătite a femeilor și să facă recomandări în sensul sprijinirii femeilor care au responsabilități de îngrijire de persoane, cum ar fi, printre alte măsuri, asigurarea îngrijirii adecvate a copilului, concedii parentale plătite și posibilitatea unui program de lucru flexibil, promovând totodată diviziunea egală a muncii în cadrul căminului;

INDO și violența împotriva femeilor și a fetelor

15. Să încurajeze și să contribuie la întocmirea unei baze de dovezi (de ex. date, anchete, cercetări) privind natura, amploarea, cauzele și efectele tuturor formelor de violență pe bază de gen, precum și eficacitatea măsurilor luate de a preveni și a trata violența pe bază de gen;

16. Să promoveze și să sprijine adoptarea de legi împotriva violenței domestice și familiale, a agresiunii sexuale și a altor forme de violență pe bază de gen, în conformitate cu standardele internaționale ale drepturilor omului;

17. Să sprijine adoptarea de Planuri naționale de acțiune care să trateze violența împotriva femeilor și care să includă o prevedere potrivit căreia Planul național de acțiune să poată fi monitorizat și evaluat în mod independent;

18. Acolo unde mandatul le-o permite, să organizeze cursuri de formare pentru judecători și ofițeri din cadrul forțelor de aplicare a legii, specialiști în domeniul medical, precum și alți funcționari publici, pe tema modului în care reacționează în cazurile de violență împotriva

femeilor, a egalității de gen și a drepturilor femeilor;

19. Să promoveze măsuri, inclusiv prevederi penale, măsuri preventive și de reabilitare pentru protejarea femeilor și fetelor supuse traficului și altor forme de exploatare sexuală;

20. Să acorde asistență victimelor din rândul femeilor și fetelor în vederea accesării procedurilor de depunere a plângerilor și de repunere în drepturi, inclusiv de acordare de compensații, și să se asigure de utilizarea atribuțiilor cvasijuridice ale INDO în rezolvarea plângerilor de violență împotriva femeilor și fetelor;

21. Să dezvolte programe de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale precum și măsuri care să protejeze femeile împotriva hărțuirii sexuale și a altor forme de violență pe bază de gen la locul de muncă, în școli, sau în alte instituții precum locurile de detenție;

22. Să înființeze sau să sprijine servicii, asigurate cu resurse adecvate, esențiale pentru victimele violenței domestice sau familiale, ale agresiunii sexuale și ale altor forme de violență pe bază de gen, inclusiv adăposturi, personal medico-sanitar specializat, servicii de reabilitare, de consultanță și de asistență juridică, și să se asigure că aceste servicii sunt accesibile în special categoriilor de femei dezavantajate;

23. Să promoveze implementarea Strategiilor model și a Măsurilor practice aduse la zi cu privire la eliminarea violenței împotriva femeilor în domeniul prevenirii infracțiunilor și al justiției penale, precum și Regulamentul Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților și al infractoarelor împotriva cărora se iau măsuri fără privire de libertate (Regulamentul de la Bangkok);

24. Să înființeze și să sprijine măsuri care să vizeze încălcări ale drepturilor omului la care sunt supuse femeile în situații de conflict armat, în special violența sexuală, și să-i tragă la răspundere pe cei ce se fac vinovați de astfel de încălcări;

INDO și drepturile femeilor la sănătate și la reproducere

25. Să protejeze și să promoveze drepturile reproductive fără nicio discriminare,

recunoscând că drepturile reproductive includ dreptul la cel mai înalt standard posibil de sănătate sexuală și reproductivă, dreptul tuturor de a decide liber și responsabil numărul copiilor lor, distanța dintre aceștia și momentul conceperii lor, precum și asupra chestiunilor legate de viața lor sexuală, și dreptul de a dispune de informațiile și mijloacele necesare pentru aceasta fără niciun fel de discriminare, violență sau coerciție, așa cum se stipulează în Platforma de acțiune de la Beijing și în Programul de acțiune al Conferinței internaționale privind populația și dezvoltarea;

26. Să încurajeze și să-și aducă contribuția la întocmirea unei baze de probe (de ex. date, anchete, cercetări) cu privire la exercitarea drepturilor reproductive și a dreptului la sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv dar fără a se limita numai la cazurile de discriminare *de jure* și *de facto* privind accesul la informații și servicii din domeniul sănătății sexuale și reproductive, sterilizarea forțată, avortul forțat, căsătoria copiilor, căsătoria forțată, mutilarea/tăierea organelor genitale ale femeilor, alegerea cu părtinire a sexului și alte practici dăunătoare;

27. Să analizeze legile și reglementările administrative naționale referitoare la drepturile reproductive cum sunt cele care reglementează familia, sănătatea sexuală și reproductivă, inclusiv legile care sunt discriminatorii sau care încriminează accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, și să propună recomandări care să ajute statele să-și îndeplinească obligațiile ce le revin în domeniul drepturilor omului;

28. Să promoveze măsuri care să asigure accesul la informații ample și servicii complete în domeniul sănătății sexuale și reproductive și să înlăture barierele care împiedică acest acces precum și să sprijine instituirea unor mecanisme de responsabilizare în vederea aplicării efective a legilor și a prevederilor de repunere în drepturi atunci când obligațiile au fost încălcate;

De asemenea, participanții la Conferință au convenit că ICC² ar trebui:

29. Să consacre o sesiune rolului INDO în

promovarea și protecția drepturilor femeilor, în cadrul reuniunilor sale generale anuale;

30. Să promoveze o componență pluralistă a INDO așa cum cer Principiile de la Paris, respectiv o componență care să aibă în vedere contextul genului, statutul etniilor sau al minorităților, inclusiv în cadrul subcomitetului său pentru acreditare. Aceasta înseamnă, de exemplu, inclusiv asigurarea reprezentării și participării egale a femeilor în cadrul INDO;

31. Să continue să promoveze participarea independentă a INDO cu statut A la Comisia ONU privind statutul femeilor, așa cum se încurajează în Rezoluția 20/14 a Consiliului Drepturilor Omului al ONU, precum și să încurajeze ICC, comitetele sale regionale de coordonare a INDO, și INDO să participe, împreună cu guvernele lor respective acolo unde este cazul, la cea de a 57-a sesiune a Comisiei ONU privind statutul femeilor (4-15 martie 2013) cu tema "Eliminarea și prevenirea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor";

INDO pot, de asemenea, să desfășoare următoarele acțiuni:

32. Să implementeze planurile regionale de acțiune ale INDO de promovare și protecție a drepturilor omului în rândul femeilor și fetelor, folosind drept cadru Declarația și Programul de acțiune de la Amman, completându-l cu inițiative și acțiuni regionale specifice ce vor fi raportate la reuniunile din cadrul rețelei regionale a INDO și la conferințele ICC;

33. Să traducă Declarația și Programul de acțiune în limbile locale și să le distribuie larg prin comunicate de presă, situri web, mass-media sociale, rețele ale societății civile și prin alte mecanisme în vederea asigurării unei largi cunoașteri a Declarației la nivelul comunității naționale;

34. Să organizeze consultări naționale care să includă toți factorii responsabili și partenerii în vederea discutării rezultatelor Conferinței și a măsurilor progresive de implementare la nivel național a Programului de acțiune de la Amman.

² International Coordinating Committee: Comitetul internațional de coordonare a instituțiilor naționale pentru drepturile omului (n.t.)

CONFERINȚA CU TEMA *NEDISCRIMINARE, AUTONOMIE, INCLUZIUNE*

Conferința cu tema *Nediscriminare, Autonomie, Includere* a fost organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, prin Direcția Protecția Persoanelor cu Handicap, în ziua de 23 octombrie 2012. Evenimentul face parte din programul „Nediscriminare, Autonomie, Includere – mecanisme de implementare a Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități”, continuare a unui proiect lansat de IRDO cu mai bine de un deceniu în urmă. Obiectivul conferinței a fost de conștientizare a rolului și importanței Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, a importanței art. 33 din Convenție și de elaborare a indicatorilor.

Conferința a fost organizată pe trei sesiuni în care au fost analizate teme deosebit de importante precum promovarea și implementarea Convenției ONU, elaborarea raportului de țară referitor la implementarea Convenției și, nu în ultimul rând implicarea societății civile în procesul de monitorizare.

În cadrul dezbaterilor a fost evidențiat echilibrul pe care Institutul Român pentru Drepturile Omului a reușit și trebuie să-l asigure în continuare în relația cu instituțiile guvernamentale și organizațiile neguvernamentale pentru drepturile persoanelor cu dizabilități.

La conferință au participat reprezentanți ai comisiilor de drepturile omului și minorități din cadrul celor două Camere ale Parlamentului României, precum și ai unor instituții ca Avocatul Poporului, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Ministerul Justiției, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Federația Organizației Naționale a Persoanelor cu Handicap din România (ONPHR), Asociația Nevăzătorilor din România, Consiliului Național al Dizabilității din România, Centrului de Resurse Juridice etc.

Ministrul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, a subliniat faptul că o atenție deosebită trebuie acordată identificării barierelor care împiedică participarea persoanelor cu handicap

la viața comunității.

De asemenea, d-na Rodica Nassar, președinte al Comisiei pentru sănătate și familie a Camerei Deputaților, Parlamentul României, a accentuat asupra necesității de a face mai mult pentru transpunerea legilor în realitate, mai ales în domeniul accesibilizării. Este un domeniu în care este nevoie de multa voință, costurile pot fi planificate astfel încât persoanele cu handicap să nu se mai afle în situații de discriminare sau marginalizare. D-na deputat Nassar a considerat deosebit de important demersul de clarificare a conceptelor – handicap, dizabilitate, invaliditate, totodată, ea a vorbit de perspectiva unei legi complexe a dizabilității, creată în colaborare cu specialiști și cu persoanele cu handicap, acestea fiind cele care ar trebui să se afle în centrul politicilor publice.

Autoritatea Electorală Permanentă a fost reprezentată în cadrul acestei conferințe de către d-l director prof. univ. dr. Mihai Milca. El a remarcat faptul că există încă probleme practice care reclamă o concentrare a eforturilor în scopul asigurării condițiilor pentru respectarea dreptului la vot. AEP a manifestat permanent preocupări în ceea ce privește asigurarea logisticii necesare persoanelor cu handicap pentru exercitarea dreptului la vot și a purtat discuții cu organizații ale persoanelor cu handicap și cu persoane cu handicap, acestea sesizând cu acuitate probleme de logistica electorală. Totodată, AEP intenționează să inițieze o cercetare sociologică bazată pe interviuri cu persoanele cu handicap care participă la vot pentru a identifica dificultățile cu care se confruntă acestea în exercitarea dreptului la vot și soluții pentru eliminarea barierelor.

În expunerea sa, d-na Simona-Maya Teodoroiu, secretar de stat din Ministerul Justiției, a plecat de la premisa că drepturile garantate prin Convenție trebuie să fie asigurate „de facto” și „de jure”. Este important ca persoanele cu handicap să aibă drepturi civile egale. Ea a considerat valoros rolul asistentei sociale și personale în scopul depășirii nivelului de îngrijire și asistență pentru a se ajunge la viața independentă. Totodată, s-a subliniat

faptul că un rol important în elaborarea de programe și strategii îl are și societatea civilă care, prin dialog cu reprezentanții executivului, poate contribui esențial la îmbunătățirea situației generale a persoanelor cu handicap. De asemenea, dna Teodoroiu a transmis participanților la Conferință angajamentul Ministerului Justiției de a contribui la asigurarea respectării drepturilor și a principiilor democratice în întreg procesul legislativ.

Un alt punct important din agenda Conferinței a fost cel privind elaborarea raportului de țară referitor la implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, sesiune a cărui moderator a fost dl Florin Săghi, ministru consilier, Ministerul Afacerilor Externe. Cu acest prilej s-a subliniat faptul că MMFPS, în calitate de mecanism de coordonare și IRDO, în calitate de mecanism independent, împreună cu organizațiile neguvernamentale trebuie să se asigure de implementarea corectă a Convenției. Raportul trebuie să prezinte cadrul legislativ care este impresionant dar și dificultățile de transpunere în practică.

În acest sens, dna Anna-Maria Neagoe, director adjunct al Direcției Protecția Persoanelor cu Handicap (DPPH) din cadrul MMFPS a evidențiat faptul că preocupările pentru elaborarea Raportului de țară s-au intensificat în ultima perioadă, termenul de finalizare fiind martie 2013. În demersul de pregătire și elaborare a Raportului se va ține seama de prevederile art. 35 din Convenție. Dna Neagoe a făcut apel la instituțiile prezente pentru sprijin și colaborare, astfel încât Raportul să fie cât mai corect și complet, asigurând participanții că întregul demers de elaborare a Raportului va fi bazat pe transparență, încredere și colaborare.

Ultima sesiune a Conferinței a fost destinată implicării societății civile în procesul de monitorizare, moderator fiind dl Matei Ghigiu, în calitate de persoana cu handicap și consultant Asociația profesională neguvernamentală de asistență socială

În cadrul acestei sesiuni Dl Francisc Simon, președinte al Federației Organizația Națională a Persoanelor cu Handicap din România (ONPHR), a subliniat faptul că

destinul persoanelor cu handicap este legat de destinul comunității și, de aceea, acestea trebuie încurajate și susținute să se afirme. A fost prezentată activitatea ONPHR și angajamentul acestei organizații de a elabora un raport alternativ pentru art. 19 (Viata independentă și integrarea în comunitate) și art. 27 (Munca și încadrarea în muncă). Dl Simon a atras atenția asupra factorilor de care trebuie să se țină seama în monitorizarea prevederilor Convenției, și anume acordarea unui rol central și implicarea persoanelor cu handicap în monitorizare, inclusiv ca persoanele cu handicap să fie ele însele monitори dată fiind expertiza proprie, să nu fie neglijată contribuția fetelor și femeilor cu dizabilități, a persoanelor care trăiesc în mediul rural sau în zone îndepărtate, de diferite statute sociale, conform principiului „Nimic despre noi, fără noi!”

De asemenea, dl Radu Ruba, președinte al Asociației Nevăzătorilor din România și președinte în exercițiu al Consiliului Național al Dizabilității din România (CNDR), a subliniat nevoia de libertate și independență pe care fiecare persoană o resimte, în mod deosebit și special, persoanele cu handicap. Totodată, în discursul său, a prezentat activitatea organizațiilor pe care le conduce și a analizat legislația națională din domeniu. În ceea ce privește Legea nr. 448/2006, acesta cuprinde multe lucruri bune, dar are și zone care trebuie modificate, ca de exemplu capitolul referitor la orientare, formare profesională, ocupare și angajare în muncă (cap. V). Nu în ultimul rând, a propus să se înceapă demersurile pentru ratificarea de către România a Protocolului Opțional la Convenție.

În opinia dlui Matei Ghigiu, expert în dizabilitate, a devenit evident faptul că trecem de la protecție la incluziune, în acest proces accesibilitatea fiind indispensabilă. Abordarea pragmatică și integrată a domeniului dizabilității trebuie să fie dublată de abordarea financiară pe care programarea 2014 – 2020 o poate oferi. În acest sens, este nevoie de o presiune permanentă și consecventă a organizațiilor neguvernamentale pentru menținerea problematicei dizabilității în centrul atenției și interesului Parlamentului și executivului.

La finalul lucrărilor s-a subliniat că

evenimentul este primul dintr-o serie, fiind propus ca următoarea întâlnire să fie dedicat

indicatorilor de raportare pe baza cărora se va construi raportul de țară.

CEA DE A 40-A ADUNARE GENERALĂ A FEDERAȚIEI INTERNAȚIONALE A ASOCIAȚIILOR NAȚIUNILOR UNITE (WFUNA) – 10 noiembrie, 2012, Rio de Janeiro, Brazilia –

„Accelerarea Progresului: până în 2015 și pe mai departe” a reprezentat tema celei de a 40-a Adunări generale a Federației Internaționale a Asociațiilor Națiunilor Unite, în cadrul acestui eveniment participând 41 de Asociații ale Națiunilor Unite reprezentând fiecare dintre regiunile lumii.

Dezbaterile au atins probleme diverse privind modul de organizare și funcționare a federației și realizarea de proiecte, precum și atragerea de fonduri sau comunicarea on-line. Totodată, au fost organizate seminarii, precum cel intitulat „De la Obiectivele Mileniului la Obiectivele Dezvoltării Durabile”, în cadrul căruia au luat cuvântul înalți vorbitori ca domnul Corrado Clini, ministrul italian al mediului, terenurilor și mării. S-au desfășurat sesiuni de informare în cadrul cărora asociațiile au făcut schimb de idei și și-au împărtășit activitățile desfășurate, o sesiune specială fiind dedicată colaboratorilor bilaterali și multilaterali ai Asociațiilor Națiunilor Unite.

A fost adoptată declarația WFUNA Rio precum și rezoluții pe probleme de la finanțarea UNESCO până la progresul drepturilor universale

ale omului, problemele tineretului, pacea și securitatea pe glob, precum și situația din Siria.

În ceea ce privește modificarea constituției WFUNA au fost reformulate anumite amendamente și s-a aprobat eliminarea termenului de „tineretul WFUNA” din textul constituției. Au fost formulate noile prevederi privind Codul de Conduită al Asociațiilor Națiunilor Unite.

În paralel cu Adunarea plenară a avut loc și Forumul Mondial al Tineretului WFUNA, în perioada 7-11 noiembrie. Au participat 22 de delegații de tineret din 14 asociații ale Națiunilor Unite din întreaga lume. În cadrul Forumului Tineretului s-au organizat seminarii pe probleme de managementul proiectelor, strategii de comunicare, colaborarea cu ONG-urile și o vizită la o „favela” (o mahala dintr-o suburbie). Au avut loc schimburi de experiență și discuții referitoare la viitoare colaborări. A fost ales un Grup Consultativ alcătuit din cinci membri – un reprezentant din fiecare regiune. Grupul a prezentat în plenară concluziile rezultate din seminarul privind consolidarea capacității instituționale.

Extrase din Declarația WFUNA Rio

Federația Internațională a Asociațiilor Națiunilor Unite (WFUNA) împreună cu asociațiile sale membre care au fost reprezentate în cadrul celei de a 40-a adunări plenare, care a avut loc la Rio de Janeiro, Brazilia, pe 10 noiembrie 2012, a adoptat această Declarație și a înaintat-o statelor membre ale Națiunilor Unite și tuturor popoarelor lumii.

În aceste vremuri de transformări rapide la nivel global, marcate de o tot mai mare inegalitate și de schimbări ale dinamicii economice, dar și de o mai mare conectivitate prin intermediul progresului tehnologic,

WFUNA recunoaște provocările legate de multilateralitate și de amenințările la adresa legitimității rolului ONU în centrul problemelor globale. WFUNA se angajează să atragă persoane individuale precum și organizații în cadrul Națiunilor Unite și va continua o sensibilizare publică în mod creativ pentru sprijinirea și recunoașterea legitimității ONU în lumea întreagă.

WFUNA subliniază rolul indispensabil al ONU ca facilitator al acțiunilor multilaterale și al soluțiilor integrate în domeniul interconexe cum ar fi dezvoltarea durabilă, pacea,

securitatea și drepturile omului. WFUNA sprijină agenda de acțiune pe 5 ani elaborată de către Secretarul General al ONU.

WFUNA va contribui la creșterea rolului societății civile în cadrul sistemului Națiunilor Unite; aceasta trebuie să joace un rol vital la nivelul provocărilor globale cu care se confruntă planeta. Este nevoie de o mai mare deschidere, conectivitate și complementaritate față de parteneri din sfera publică și privată.

WFUNA continuă să sprijine reforma ONU, în special promovarea ideii de „Un singur ONU” care trebuie să tindă spre un rezultat comun.

WFUNA continuă să spere într-un viitor mai drept și mai sigur în care să predomine statul de drept. Va căuta să contribuie la emanciparea noii generații de conducători globali, care să continue această muncă. Conștientizarea opiniei publice și educația în spiritul ONU și a înțelegerii efortului organizației rămâne o prioritate de bază.

WFUNA împreună cu toate Asociațiile Națiunilor Unite va continua implementarea planului său strategic încercând să accelereze impactul dorit, prin construirea de noi relații și prin consolidarea bazei sale instituționale.

Rezoluțiile adoptate cu ocazia adunării celei de a 40-a plenare a Federației Internaționale a Asociațiilor Națiunilor Unite (WFUNA)

1. Finanțarea UNESCO

S-a luat notă cu îngrijorare de criza financiară cu care se confruntă organizația. UNESCO trebuie să continue să contribuie la consolidarea păcii, eradicarea sărăciei, dezvoltarea durabilă și dialogul inter-cultural prin educație, știință, cultură, comunicare și informare. Directorul General UNESCO va adopta măsuri de economie și va înființa un Fond Special de Urgență. Toate statele membre UNESCO sunt chemate să își îndeplinească obligațiile și să își achite contribuțiile. Statele membre să înființeze, dacă este necesar, un împrumut pe termen mediu pentru a remedia problema financiară actuală a organizației. Toate comisiile naționale UNESCO sunt chemate să coopereze și să exercite presiuni asupra guvernelor lor în vederea depășirii actualei crize financiare cu care se confruntă UNESCO. Statele membre să demareze o evaluare profundă împreună cu ONG-urile privind problemele funcționale și structurale ale organizației.

2. O mai mare emancipare a membrilor societății

Accesul la informație este cheia asigurării transparenței, responsabilității și a prevenirii corupției. Dreptul la informație este recunoscut de către instrumentele internaționale ale drepturilor omului și este esențial în asigurarea participării depline a cetățenilor în

viața publică. Statele membre sunt chemate să își consolideze cadrul legal pentru a asigura dreptul și accesul la informație tuturor cetățenilor indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, convingeri politice sau alte opinii, indiferent de originea lor națională sau socială, de statutul proprietăților lor, cel al nașterii lor sau oricare alt statut.

Statele membre sunt chemate să își concerteze eforturile pentru a promova o participare efectivă și inclusivă a societății civile în viața publică, dezvoltând cadrul legal necesar pentru aceasta.

3. O lume eliberată de arme nucleare

S-au reamintit angajamentele din 2010 privind Conferința asupra Tratatului de non-proliferație a armelor nucleare și obiectivele acestuia. Statele care dețin arme nucleare sunt chemate la dezarmare pentru promovarea stabilității internaționale, a păcii și securității, bazate pe principiile unei mai mari securități pentru toată populația globului. Toate statele membre sunt chemate să ratifice Tratatul de non-proliferație a armelor nucleare și de eliminare a arsenalului nuclear, așa cum s-au angajat conform Articolului VI din Tratat.

WFUNA va colabora cu partenerii săi din societatea civilă pentru a mobiliza voința publică și politică împotriva înarmării nucleare. Toate statele membre care dețin arme nucleare trebuie să se angajeze să nu folosească aceste

arme contra statelor membre care nu dețin astfel de arme nucleare.

4. Reafirmarea angajamentului privind prevenirea crimelor de atrocitate în masă

Adunarea plenară a WFUNA își reafirmă sprijinul pentru protejarea principiului exprimat în paragrafele 138 și 139 ale documentului final al Summit-ului Mondial 2005, care recunoaște că suveranitatea statului prevede și responsabilitatea acestuia de a proteja populația de genocid, crime împotriva umanității, crime de război sau de epurare etnică.

Statele Membre sunt chemate să aplice în continuare ca valori universale principiile responsabilității de a proteja popoarele de aceste crime, așa cum se subliniază în Carta ONU și conform mandatului Consiliului de Securitate.

5. Sprijinirea progresului drepturilor universale ale omului

WFUNA a recunoscut rolul esențial al ONU în progresul privind promovarea și protejarea drepturilor omului și a salutat realizările semnificative ale primului ciclu al mecanismului de Evaluare Periodică Universală din cadrul Consiliului Drepturilor Omului, la care statele membre au participat în procent de 100%. Au fost menționate, de asemenea, eforturile Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului și munca acestuia în domeniu. Statele membre sunt chemate să coopereze cu aceste organisme în privința protejării și promovării drepturilor omului.

6. Asigurarea unui Tratat eficient privind comerțul cu arme

S-a subliniat necesitatea combaterii comerțului ilicit cu arme convenționale precum și prevenirea folosirii neautorizate a acestora și a deturnării lor spre piața neagră. Sunt necesare standarde și legislații internaționale care să îngreădească această activitate. Statele membre sunt chemate să lucreze anticipat în acest sens în întâmpinarea Tratatului privind Comerțul cu Arme din 2013. Să se prevină și să se împiedice

transferul armelor care urmează să fie folosite pentru a încălca legi umanitare internaționale sau legi privind drepturile omului. Să se adopte un Tratat viabil privind comerțul cu arme, cu o participare cât mai largă, inclusiv din partea comercianților și exportatorilor de arme, cu ocazia celei de a 67-a sesiuni a Adunării Generale a ONU. Este o prioritate pentru WFUNA să conlucreze cu societatea civilă în sprijinul celor de mai sus.

7. Tineretul, pacea și securitatea

Mai mult de jumătate din populația globului este sub vârsta de 30 de ani iar tineretul în viața sa zilnică se preocupă frecvent de dreptatea socială, dezvoltarea durabilă și drepturile omului. Pacea este omniprezentă în viața tinerilor. Dar nivelul ridicat al șomajului în rândul tineretului, excluderea socială și nemulțumirea crescândă sunt probleme acute în calea progresului și a dezvoltării sociale. Ele pot cauza nemulțumiri grave la nivel regional și global.

Tinerii trebuie să poarte povara violențelor lumii fără dreptul de a se implica în deciziile care au dus la aceste conflicte.

Asociațiile și organizațiile de tineret joacă un rol important în procesul schimbărilor sociale la nivel global. Pentru o pace durabilă este absolut obligatoriu ca tineretul să fie inclus și să participe activ în procesul și eforturile de consolidare a păcii pe glob.

8. Situația din Siria

WFUNA este conștientă de violențele care au loc în Siria și de imensa suferință umană rezultată din această situație. De asemenea, este evidentă amenințarea pe care situația din Siria o prezintă pentru pacea și securitatea internațională. Se ia notă și de marele risc al pierderii credibilității Consiliului de Securitate, în caz că acesta eșuează în găsirea unei soluții pentru o pace de durată prin intermediul unor negocieri de pace viabile.

WFUNA aprobă și susține Declarația Comitetului Executiv al WFUNA din 17 septembrie 2012 privind situația din Siria.

Daniela Albu

UNIVERSITATEA INTERNAȚIONALĂ A DREPTURILOR OMULUI

În zilele de 11-16 decembrie 2012, s-a desfășurat la Cheia cea de-a XVIII-a ediție a Universității Internaționale a Drepturilor Omului cu tema „Demnitate și justiție pentru toți”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Asociația Clubul de la Cheia cu concursul Institutul internațional de drept de expresie și inspirație franceze.

Această nouă ediție s-a desfășurat în contextul împlinirii a 57 de ani de la dobândirea calității de membru ONU a României, a 64 de ani de la adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului care continuă să rămână principalul reper în evaluarea progreselor pe calea drepturilor omului și a aniversării Zilei de 10 decembrie Ziua Internațională a Drepturilor Omului.

Lucrările au fost deschise de către prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului, care a remarcat importanța promovării și protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, evidențiind rolul Institutului Român pentru Drepturile Omului în promovarea idealurilor și principiilor ONU.

După sesiunea de deschidere, lucrările s-au desfășurat în sesiuni plenare cu diferite tematici și au fost urmate de dezbateri.

În cadrul primei sesiuni tematice dedicată „Promovării și protecției drepturilor omului în sistemul ONU”, rapoartele prezentate de participanți s-au axat pe evoluțiile recente în domeniul reglementărilor, mecanismelor și instituțiilor ONU pentru promovarea și protecția drepturilor omului, democrației și păcii și rolul Asociațiilor pentru Națiunile Unite în sistemul Consiliului ONU pentru drepturile omului.

Cea de-a doua sesiune, având ca temă „Educația pentru promovarea și protecția drepturilor omului”, a prilejuit o amplă incursiune în problematica abordată, punând accent pe drepturile omului și responsabilitățile, sistemul educațional din România și sistemul de burse oferit de Ministerul Educației.

O secțiune distinctă, a fost rezervată

temei „Evoluției drepturilor omului din perspectivă internă și internațională”. Raportorii, s-au referit în lucrările prezentate la aspecte privind legislația română în domeniul drepturilor omului, legislația europeană și drepturile omului, normele juridice europene și naționale privind drepturile consumatorului, precum și aspecte ale drepturilor persoanelor cu tulburări psihice.

„Creșterea autorității și credibilității justiției”, a fost tema altei sesiuni plenare în care raportorii au prezentat aspecte privind violența în familie din perspectiva noilor reglementări și a noului Cod penal, rolul și funcțiile dreptului în formarea modelelor de comportamente sociale, drepturile omului în noile Coduri, precum și răspunderea administrativă pentru încălcarea principiului egalității de șanse.

În sesiunea plenară cu tema „Organizații, instrumente și mecanisme regionale privind protecția și promovarea drepturilor omului”, raportorii s-au referit la: Convenția europeană privind violența domestică, Reforma Curții Europene pentru Drepturile Omului, Drepturile copilului parte integrantă și inalienabilă a drepturilor omului, Respectarea dreptului la viață privată – reglementări internaționale.

Teme ca: Rolul Instituțiilor Naționale pentru drepturile Omului ca terțe părți în cauzele CEDO, Relația dintre instituțiile UE și INDO, Aspecte privind monitorizarea punerii în aplicare a hotărârilor CEDO, au fost prezentate de raportori și dezbătute în sesiunea plenară cu tema „Rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului și relația lor cu organizațiile internaționale și regionale”.

„Eliminarea barierelor pentru o societate inclusivă și accesibilă pentru toți”, este tema altei sesiuni plenare unde au fost dezbătute aspecte privind drepturile electorale ale persoanelor cu dizabilități, instituții naționale de protecție și promovare a drepturilor omului ca mecanisme independente de monitorizare a implementării Convenției pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, Comisia Europeană și implementarea art.33 din Convenție.

În ultima sesiune plenară cu tema

„Comunicarea și buna guvernare”, raportorii au abordat relația dintre administrația publică și drepturile omului, făcând o analiză comparată între puterea legislativă și puterea administrativă.

Cea de-a XVIII-a ediție a Universității, la care au participat experți, cercetători, reprezentanți ai unor organizații internaționale,

reprezentanți ai unor instituții guvernamentale, cadre didactice universitare, magistrați, doctoranzi și masteranzi, s-a încheiat cu evaluarea cursurilor, propuneri și înmânarea atestatelor și diplomelor de participare.

Olivia Florescu

NOTE, CRONICI, RECENZII

Corina Buzdugan, Mihnea Dan Radu, Codruța-Ștefania Jucan, *Studii în onoarea Profesorului Gheorghe Boboș*, Editura Universul Juridic, București, 2012

În colecția „In honorem”, Editura Universul Juridic a publicat nu demult un volum de studii dedicate unei remarcabile personalități din domeniul dreptului, prof. univ. dr. Gheorghe Boboș, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani. De-a lungul prodigioasei sale activități pedagogice, științifice și publicistice, eminentul profesor universitar a dovedit o solidă pregătire juridică de specialitate, a abordat concepte și instituții, punând în evidență idei novatoare cu un deosebit aport doctrinar în ce privește constanțele și funcțiile statului și dreptului, relația economie-drept și necesitatea dreptului economic, echitate și legalitate, răspundere și responsabilitate, raporturile de convingere și constrângere în realizarea dreptului etc.

Eminentul dascăl s-a dovedit a fi, însă, nu numai un remarcabil profesor de istoria și teoria dreptului, îndelungată și temeinică sa experiență profesională fiind valorificată și în multiplele funcții administrative pe care le-a deținut în mediul academic: decan al facultății de drept de la Universitatea Babeș - Bolyai din Cluj – Napoca, a Facultății de Drept de la Universitatea „Dimitrie Cantemir”, membru în consiliul de conducere al Ministerului Justiției, în consiliul Institutului Român pentru Drepturile Omului, membru de onoare al Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române ș.a.

Gheorghe Pârvan